

Problemer i Tiberias

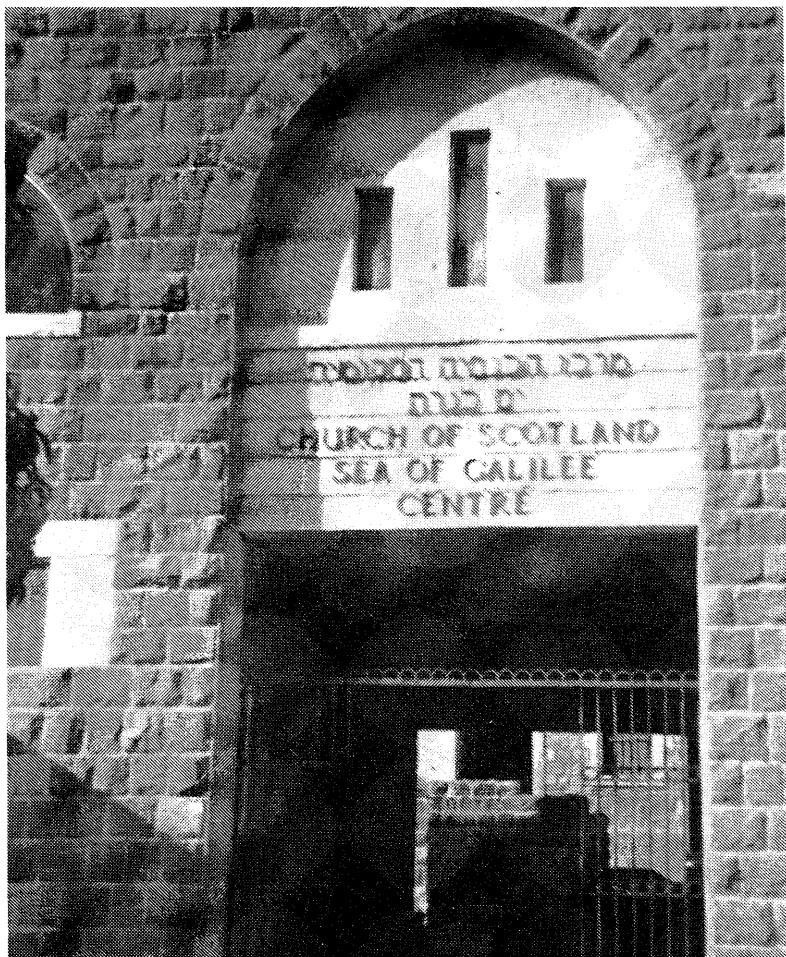
Den skotske Kirkes center i Tiberias blev sidst på året 1988 udsat for hærværk og trusler fra en person om, at han ville sætte ild til kirken. Motiver til mandens hærværk er af personlig art og skyldes ikke en modstand mod mission som sådan.

Mandens far har været ansat som opsynsmand på centret i 30 år. Da han skulle pensioneres, blev han bedt om at fraflytte sin lejlighed, som tilhører kirken, hvilket han var villig til. Men dette modsatte sønnen sig.

Kirkens præst, Gordon Strachan, oplyser til Jerusalem Post, at den unge mand gjorde gudstjenestelivet i menigheden umuligt. I december måned øvede han hærværk i haven og trængte ind i kirken, hvor han ødelagde bøger til brug ved gudstjenesten, skar stolesæder op og ødelagde nogle kors. Midt under en gudstjeneste med deltagelse af mange pilgrimme, slukkede han lyset.

Strachan oplyser, at den unge mand truede med at sætte kirken i brand. I forbindelse med julens gudstjenester måtte Den skotske Kirke have specielle sikkerhedsvagter i tilfælde af, at manden ville gøre alvor af sin trussel.

Manden blev arresteret og skal i første omgang gennemgå en 15-dages psykiatrisk un-

Hærværket mod Den skotske Kirkes center i Tiberias skyldes vrede af personlig art og skal ikke tillægges anti-missionsorganisationers virksomhed.

dersøgelse.

Den skotske Kirke har virket længe i Tiberias. I 1894 blev et hospital åbnet – i lang tid det eneste hospital i det østlige Galilæa. Efter staten Israels opretelse og bygningen af et israelsk hospital i nærheden havde centret et gynækologisk klinik.

Denne er nu lukket.

I dag er der i tilknytning til kirkens arbejde en bibelbutik, som ligger nogle få meter fra Genezarets Sø. Centret lejer også værelser ud til turister. Desuden afholdes der forskellige kristne konferencer på det smukt beliggende sted.

Advarsel mod at missionere

To russiske immigranter, der bor i absorptionscentret i Mevaseret Zion nær ved Jerusalem, er blevet advaret af den jødiske immigrationsledelse mod at fortsætte med at missionere blandt andre immigranter. Stopper de ikke deres aktivitet, vil de blive bortvist fra immigrationscentret.

En talsmand fra Jewish Agency siger til Jerusalem Post, at de pågældende personer kom fra Rusland til Israel som jøder, og at de i Israel har sluttet sig til »baptistiske missionærer« og opfordrer de andre immigranter til at »omvende sig til kristendommen«.

Jerusalem Post bruger over-

skriften »Missionærer advaret«, når avisen skriver herom. Ordet »missionær« har i jøders øren en meget negativ klang. Nogle jøder har stadigvæk vanskeligheder med at forstå, at man som Messias-troende jøde gerne vil vidne om sin tro uden nødvendigvis at være »professionel« missionær.

Keshet – en israelsk undergrundsbevægelse

I massemedierne ser, hører og læser vi næsten dagligt om den urolige og spændte situation i Israel. Den tilspidsede konflikt mellem jøder og arabere på Vestbredden og i Gaza kræver næsten dagligt sine ofre, hvad enten det er jøder, der udsættes for terror, eller det er arabere, der mejes ned af israelske maskingeværkugler. Der findes imidlertid en jødisk undergrundsbevægelse, som ikke bruger bomber mod arabere, men mod med-jøder.

Keshet kalder denne jødiske undergrundsbevægelse sig. Den synes at være ledet af nogle ultra-ortodokse jøder, som ved hjælp af bomber terroriserer andre jøder, der ikke deler deres opfattelse.

Undergrundsbevægelsen har siden sidste sommer forsøgt at forhindre salget af »verdslige« aviser i Bnei Brak, en by, der ikke ligger langt fra Tel Aviv. Bnei Braks beboere er for en stor del ortodokse jøder. I august 1988 eksploderede tre bomber, som var blevet anbragt i nærheden af kiosker og hjem til forhandlere, der stadig væk solgte de almindelige israelske aviser. To andre bomber blev afmonteret ved den lejlighed. Disse bomber blev fundet efter en anonym telefonopringning fra en person, som kaldte sig »talsmand for Keshet«. Senere samme måned blev en lejlighed raseret, efter at der natten forud havde været afholdt en fest. På muren udenfor var

der skrevet en hilsen fra bevægelsen: »Keshet – det er bare begyndelsen«.

Politiet har gjort sig store anstrengelser for at finde frem til undergrundsbevægelsens ledelse. Men indtil nu uden held.

I begyndelsen af januar dette år blev en bombe kastet ind i en butik i Jerusalems centrum. Butikken forhandler pornografisk materiale. Vidner oplyser til politiet, at den pågældende person, der kastede bomben, havde skæg – og en kippa på hovedet, men ikke var klædt som en ultra-ortodoks jøde. Der var kun en enkelt person i butikken; det lykkedes vedkommende at dække sig, før bomben eksploderede.

Om det er Keshet-gruppen,

der står bag ved sidstnævnte bombeattentat, kan ikke siges med sikkerhed. Men denne episode såvel som nogle ultra-ortodokse jøders kamp mod den sekulære presse er et eksempel på den kulturkamp, som stadig væk finder sted i Israel. For Keshet er det nok også mere end en kulturkamp; det er en religionskamp, en kamp om sjæle, ført med iver og nidkærlighed, men også med midler, som er forkastelige. Og det, uanset om man kæmper for en jødisk sag – eller en kristen!

Kai Gjes-Petersen

EN LYSESTAGE OG DENS KOPI

Lysestagen i Jerusalem

De danske gudstjenester i Jerusalem afholdes i Korsfarerkapellet i Redeemer Church. I dette store kapel, hvor der er siddepladser til over 100 mennesker, afholdes også gudstjenester på engelsk for den amerikansk-lutherske menighed. I hovedkirken holdes hver søndag gudstjenester for både den arabiske og den tyske menighed. Ved specielle lejligheder, fx Skærtorsdag eftermiddag og julenat, afholdes der store fælles-lutherske gudstjenester, hvor den danske præst Jørgen Bækgaard Thomsen også medvirker.

Turistgrupper og en gave

Til de danske gudstjenester kommer foruden de fastbosiddende danskere i Jerusalem også en del volontører, der for en kortere eller længere periode arbejder i kibbutzerne. Men også turistgrupper dukker op, hvis man da ikke har aftalt en dansk gudstjeneste i Gravhaven eller Gordons Golgata,

som i modsætning til Redeemer Church ligger uden for den gamle bymur.

En dag i marts måned sidste år havde en dansk turistgruppe aftalt en gudstjeneste med Jørgen Bækgaard Thomsen i Gravhaven. Ved den lejlighed medbragte gruppen en gave til den danske menighed i Jerusalem: En messinglysestage med både kors og den syvarmede lysestage.

Denne lysestage har siden været i brug ved de danske gudstjenester i Korsfarerkapellet. Den er fremstillet af håndværker Børge Nybo Hansen, Struer. Og en kopi af den bruges ved bisættelser og begravelser i Struer kirke.

At netop Børge Nybo Hansen gav sig i kast med at fremstille denne lysestage skyldes en rejse til Israel i 1986.

En rejse til Israel

I 1986 var Børge Nybo Hansen og hans kone Kirsten på en rejse til Israel sammen med sog-

Børge Nybo Hansen overrækker lysestagen til Jørgen Bækgaard Thomsen i Gravhaven i marts 1988.

nepreæst Bent Ole Pedersen, Sahl. Som så mange andre danskere på rejse i Det hellige Land oplevede Nybo Hansen, at jødedommen eksisterede i bedste velgående 2000 år efter, at Jesus fra Nazaret har haft sin gang på jorden.

Efter hjemkomsten til Danmark gik Børge Nybo Hansen i

gang med at fremstille lysestagen i bevidstheden om, at jødedommen er kristendommens forudsætning.

»Det er der kommet en lysestage ud af,« siger sognepræst Bent Ole Pedersen, »og i den er der lagt megen kærlighed og mange tanker ... Opdagelsen af sammenhængen mellem jø-

dedom og kristendom har andre naturligvis gjort før, og Israelsmissionens symbol består jo netop af en syvarmet lysestage med et kors. Alligevel er det ikke galt at sige, at Nybo Hansen har gjort sin opdagelse på egen hånd,« forklarer Bent Ole Pedersen, Sahl.

Hvem er jøde?

**Voldsom debat efter valget i Israel om spørgsmålet »Hvem er jøde?«
De ultra-ortodokse jøder ønsker en opstramning.**

Israel gik til valg den 1. november 1988. Valgkampens hovedtema var spørgsmålet om fred med de arabiske naboer og nedkæmpelsen af det palæstinske oprør. Efter valget, hvor de religiøse partier fik stor fremgang, blev valgkampens hovedtema neddæmpet. I stedet for søgte de religiøse partier – for at gå med i en regering – at få tilsagn om, at definitionen på hvem der er jøde skulle ændres.

De religiøse partier

De religiøse partier fik omkring 15 procent af mandaterne i det nye Knesset. Det nationalreligiøse parti fik fem mandater. Og tre ultra-ortodokse partier fik 13 mandater. Fælles for de tre sidstnævnte partier er, at de ikke er zionistiske. For eksempel bor lederen for Agudat Israel – et af partierne – i Brooklyn i USA. Om denne leder skriver overrabbiner Bent Melchior i »Jødisk Orientering«, at han »har opnået, hvad der inden for jødedommen må betegnes som det nærmeste,

‘Anguished’ Americans warn of consequences over ‘Who’s a Jew’

By HAIM SHAPIRO
Jerusalem Post Reporter
As the proposed “Who’s a Jew” amendment to the Law of Return has been tabled in the Knesset, representatives of American Jewry were speaking of the “personal pain, personal anguish and personal concern” that the change would cause.

In a letter to Am Shalom, the Jewish Daily in Jerusalem, Stephen Carlin, former president of the U.S. Council of Jewish Federations (CJF) and head of a “Coalition on Who’s a Jew” of American Jewish leaders, said that in a meeting yesterday with Prime Minister Shamir they were given little cause for optimism. Shamir’s only concession was a commitment to set up a consultative body on the Law of Return, together with representatives of the Jewish Agency, representatives of world Jewry.

She said that the passage of the amendment would result in “millions of Jews being disanced from the Jewish people.” She also warned, could serious financial and moral support be withdrawn from world Jewry.

According to the Law of Return, a Jew is anyone born of a Jewish mother or a person converted to Judaism. The change, which would add the words “according to halacha” after the word “converted” is intended, in effect, to disqualify

in their family who are converted.” She and other Jewish leaders would come “again and again and again,” in their efforts to convince Shamir and others to keep the controversial proposal off the political agenda. She said that she was more aware of the concern of American Jewry than he had been. He was concerned, he said, and was

Four eager beavers
By ASHER WALLFISH
Post Knesset Correspondent
In a bid to jump the gun, four members of the “Who’s a Jew” amendment pushed to table their private members’ bill in the Knesset yesterday.

But until the Knesset has a presidium, their bill cannot be formally tabled. A national government cannot call the Knesset into session for a month.

The four eager MKs were Avraham Verdiger (Agudat), Moshe Dahan (Agudat), Yitzhak Kadishin (M.P.) and Michael Eitan (M.P.). The only one in the quartet who does not wear a skullcap.

asking ways to solve the problem. On a previous visit, Carlin said, American Jewish leaders made a request that both large parties announce that a change in the law

ton Korreich, chairman of the United Jewish Appeal, said that Peres had been sympathetic, but that he had also warned the group that it now appeared unlikely that Labour would enter a broad coalition in which it could effect the vote on such proposals.

A spokesman for Peres said last night that the foreign minister had denied an allegation by Shamir that Peres would be unwilling to promote the religious parties a hand in the main struggle for their support in forming a coalition.

The spokesman said that Peres showed visitors a letter to Agudat Yisrael in which he had written that Labour MKs would be allowed the freedom to vote as they saw fit only if the party agreed to change the relevant paragraph of the party platform.

“If we had used different wording, we would today be forming a coalition,” Peres told the delegation.

Martin Stein, chairman of the board of the UJA, told of the meeting with Ashkenazi Chief Rabbi Avraham Shaprio and Sephardi Chief Rabbi Mordechai Eliahu, in which the two had appeared “very receptive.”

“Obviously, they operate within halacha. Their purpose was not to make their own change, but to make them aware. They invited us and others to visit them and they showed deep and sincere concern.”

man er kommet persondyrkelse.»

Om lederne af disse partier skriver Melchior: »Det gælder for disse partier, at deres struktur er totalt anderledes end demokratiske partier normalt kender til. I sidste instans er der i hvert parti én leder, i hvert af partierne en torah-lærd, en kapacitet blandt rabbinerne. Han er ikke selv opstillet, men han fortæller partiet, hvilken taktik de skal følge, hvad de skal kræve, og hvad de kan slå af på, og hvordan de skal stemme. Lederens ord vejer lige så tungt som Guds ord på Sinaj.«

Hvem er jøde?

I almindelighed er en jøde defineret som en person, der er født af en jødisk mor eller er konverteret efter gældende jødisk lov.

De ultra-ortodokse partier er imidlertid ikke tilfredse med den måde og de kriterier, som bl.a. konservative og reformerte rabbinere lægger til grund, når de foretager konverteringer. De ønsker en opstramning, som – hvis den gennemføres – vil medføre, at mange konvertitter fra fx USA vil blive erklæret for at være ikke-jøder.

Voldsomme protester

Under de vanskelige regeringsforhandlinger efter valget kom en mængde jødiske delegationer fra USA til Israel for at lægge pres på lederne af de to store politiske blokke, nemlig Likud og Arbejderpartiet, for at disse ikke skulle give efter for de ultra-ortodokse partiers krav.

Det er endnu uklart, hvor mange løfter, der er givet til det ultra-ortodokse parti Shas, som nu deltager i den nye regering. De nærmeste uger vil vise, om der kan samles et tilstrækkeligt flertal i Knesset til en opstramning af loven.

Debatten om hvem der er jøde gik højt efter valget i Israel, og det sidste ord er endnu ikke sagt. – Her nogle overskrifter fra debatten i avisen Jerusalem Post.